

Riistantutkimuksen tiedote 204:1-16. Helsinki 12.9.2005

Metsäkanalintujen runsaus ja poikastuotto vuonna 2005

Pekka Helle ja Marcus Wikman

Metsäkanalintujen kokonaiskanta kohosi selvästi viime vuodesta, lähes viidenneksen, ja se oli hieman korkeampi kuin riistakolmiolaskennoissa keskimäärin 10 viime vuoden aikana. Metson ja pyyn selvä kannankasvu (molemmilla noin 30 %) painottui Etelä- ja Keski-Suomeen samoin kuin teeren lievämpi runsastuminen. Riekko sitä vastoin vähentyi koko runsaamman esiintymisen alueellaan Pohjois-Suomessa. Alku- ja keskikesän otolliset sääat paransivat kanalintujen pesimämenestystä. Etelä- ja Keski-Suomessa tähän hyvään pesimämenestykseen on voinut vaikuttaa myös runsaat myyräkannat, jotka siirsivät pienpetojen saalistusta pois kanalinnuista. Myös lintujen säilyminen talven yli vaikuttaa olleen erittäin hyvä lukuun ottamatta pohjoisen riekkoa. Riistantutkimuksella oli syyskuun alussa käytettävissään 740 riistakolmion havainnot. Maastoaineiston keräämiseen osallistui lähes 4200 laskijaa, ja laskennoissa havaittiin noin 10200 metsäkanalintua, joista metsoja 2000, teeriä 3700, pyitä 3900 ja riekkoja lähes 600. Elokuun 2005 riistakolmiolaskenta oli pääosassa maata järjestyksessä kahdeksastoista ja koko maan kattavana seitsemästoista. Riistakolmiolaskentojen tulosityhteenvetoja on luettavissa myös Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kotisivuilta osoitteessa www.rktl.fi. Lisäksi tuloksia julkaistaan osoitteessa www.riistaweb.riista.fi.

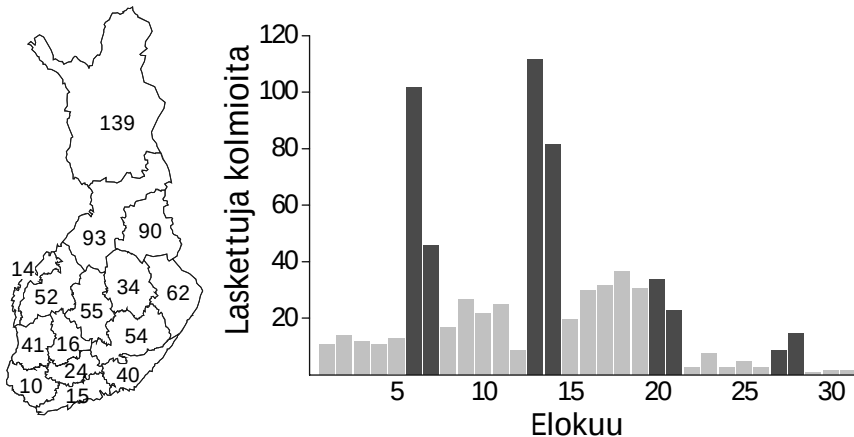

Erikoistutkija Pekka Helle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Tutkijantie 2 A, 90570 Oulu, puh. 0205 751410, suunnittelija Marcus Wikman, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, PL 2, 00791 Helsinki, puh. 0205 751272.

Riistakolmiolaskenta on Suomen metsäriistalajien runsaudentseurannan päämenetelmä, jonka elokuun laskenta aloitettiin vuonna 1988 ja täysimittaisena, valtakunnan laajuisena vuonna 1989. Seurantalaskentojen järjestelyistä vastaavat Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ja Metsästäjien Keskusjärjestö. Elokuisessa laskennassa kirjataan havainnot metsäkanalinnuista 60 metriä leveältä kaistalta laskentalinjalla, joka on 12 km:n mittainen. Laskentalinja on kolmionmuotoinen (jokainen sivu 4 km), ja se on pysyvä. Tätä kirjoitettaessa riistan tutkimuksella on ollut käytettävissään 740 riistakolmion laskentatulokset. Metsästyskauden kynnyksellä on tarkoituksenmukaista tiedottaa kanalintujen runsaudesta ja pesimistuloksesta, vaikka aivan kaikkien kolmioiden tulos ei olekaan käytettävissä.

Laskettujen riistakolmioiden lukumäärä riistanhoitopiireittäin ilmenee kuvasta 1. Laskennat tehtiin tänä vuonna hieman tavallista aikaisemmin. Tämä liittyy siihen, että kolmiolaskennan tuloksia halutaan paremmin hyödyntää alkavan metsästyksen suunnittelussa. Laskettujen kolmioiden lukumäärä oli selvästi pienempi kuin kolmiolaskentojen alkuvuosina, mutta yhtä suuri kuin viitenä edeltäneenä vuotena.

Tässä tiedotteessa esitetään riistakolmiolaskennan tulokset seikkaperäisesti lajeittain. Jokaiselle lajille esitetään karttana kannantiheys kolmioalueilla 50 x 50 yhtenäiskoordinaattiruuduittain ja grafiikkakuvana koko riista-

Kuva 1. Laskettujen riistakolmioiden lukumäärä riistanhoitopiireittäin sekä laskentojen ajoittuminen kesällä 2005. Viikonloput on esitetty tummennettuina.

kolmiolaskentojen historian aikana riistanhoitopiireittäin. Taulukkomuodossa esitetään lisäksi piireittäin keskeiset tunnusluvut: kokonaistiheys ja sen muutos edellisvuodesta, poikasten osuus kaikista havaituista sekä keskimääräinen poikuekoko.

Metso ja pyy runsastuivat, riekko väheni

Metsäkanalintujen yhteistiheys kolmioalueilla oli noin 19 yksilöä metsämaan neliökilometrillä, mikä on lähes viidenneksen enemmän kuin edellisenä vuonna ja myös selvästi suurempi kuin riistakolmiolaskentojen pitkän aikavälin keskiarvo. Metso runsastui tuntuvasti lähes koko maassa, kaikkein selvimmin Keski- ja Itä-Suomessa. Teeren kokonaistiheys oli hieman korkeampi kuin edellisenä vuonna. Pyyn koko maan kanta vahvistui niinikään selvästi, erityisesti Etelä- ja Keski-Suomessa. Näiden kolmen lajin kannankehitys oli suhteellisen yhdenmukainen, eivätkä niiden tiheydet laskeneet selvästi missään päin Suomea. Riekon kannanmuutos edellisvuodesta oli täysin päinvastainen: kanta pieneni koko Pohjois-Suomessa.

Kesän 2005 olosuhteet

Vuonna 2004 metsäkanalintutiheydet Suomessa olivat yleisesti laskevat. Eri osissa Suomea kehityssuunnat vaihtelivat, ja vain Lapissa kannanvaihtelut jossain määrin noudattivat 'entisaikojen peruskaavaa', jaksoittaista eli syklistä vaihtelua. Jos oli vuodentakainen kesä sateineen monille eläimille epäkiitollinen, nyt päättyneestä ei voi sanoa samaa. Kevät sai pohjoisessakin hyvän alun, kun huhtikuu oli normaalia lämpimämpi. Toukokuu oli lämpöoloiltaan keskimääräinen, joskin maan itä- ja pohjoisosat saivat roimasti sadetta. Kesäkuu oli lämpötiloiltaan normaali, joten kanalintujen poikaset syntyivät otollisiin oloihin. Heinäkuun ensimmäiset kaksi viikkoa olivat hyvinkin lämpimät, ja tälle jaksolle sattui runsaasti hellepäiviäkin. Loppukuusta sää kävi epävakaiseksi, ja elokuussa saatiin paikoin ennätyksellisestikin sadetta. Kokonaisuutena kesä oli kuitenkin normaalia lämpimämpi: etelä- ja keskiosissa maata keskilämpötila oli asteen verran ja Lapissa jopa kaksi astetta tavanomaista korkeampi. Kanalintujen kannalta onnekasta oli se, että kesän lämpimin ja kuivin ajanjakso osui niihin viikkoihin, jotka ovat kanalintujen poikasten kannalta kriittisiä.

Pienpedoilla on katsottu olevan myös merkitystä sille, millaiseksi kanalintujen poikastuotto muodostuu. Pienpetojen lukumäärällä on oma merkityksensä, mutta keskeistä on se, mikä on pienpetojen ja niiden tärkeän ravinnon, pikkunisäkkäiden, runsauden suhde. Riistakolmioiden talvilaskennan 2005 mukaan mm. ketun, kärpän ja näädän runsaus oli alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin. Metsäntutkimuslaitoksen mukaan myyräkannat olivat kesällä 2005 runsaat lähes kaikkialla Etelä- ja Keski-Suomessa. Vahva myyräkanta on siten voinut olla puskurina edesauttaen kanalintujen hyvää poikastuottoa.

Kesän olosuhteet, säät tai pienpetojen saalistuspaine eivät kuitenkaan yksin selitä metsäkanalintujen kannanvaihteluja. Lintukannoilla on ikäänkuin 'muisti' – niillä on mm. tietty ikärakenne edellisten vuosien perintönä, jolla voi olla oma merkityksensä siinä, millaiseksi poikastuotanto voi muodostua.

Laskentatulokset käyttöön nopeasti

Halua ja tarvetta kanalintumetsästyksen vuotuisen säätelyyn kantoja vastaavaksi on laajalti. Metsäkanalintutyöryhmä kiinnitti myös taannoin huomiota tähän. Samalla kuitenkin todettiin, että metsästysaikojen säätely metsästyslain ja -asetuksen kautta ei ole ratkaisu. Demokraattinen päätöksenteko ei yksinkertaisesti salli näin nopeatempoisia käänteitä. Riistanhoitopiirien mahdollisuus säädellä metsästystä metsästysaikalajoituksin kuukauden valitusaikoiheen on myös liian hidas tie. Tärkein työkalu kanalintusaaliin säätelymiseksi on metsästysseurojen jäsenilleen asettamat saaliskiintiöt. Seurojen kesäkokoukset voidaan pitää ja useimmiten myös pidetään, elokuun puolenvälin tienoilla, ja näihin kiintiöpäätöksiin ei sisälly valitusoikeutta. Muutenkin päätöksenteon vieminen paikallistasolle on toivottavaa, sillä näin oman alueen olot voidaan parhaiten ottaa huomioon. Saaliskiintiöiden määrittäminen, siten että haluttu lopputulos saavutetaan, edellyttää hyvää paikallisolojen ja metsästystapojen tuntemusta. Selvää on, että 'virkatietä' tällaisten päätösten antaminen helposti voisi johtaa ei-toivottuihin tuloksiin. Uskomme tällaisen menettelyn olevan ajan myötä hyvä ratkaisu ja samalla ymmärrämme, että tehtävä on metsästysseuroille hyvin haasteellinen.

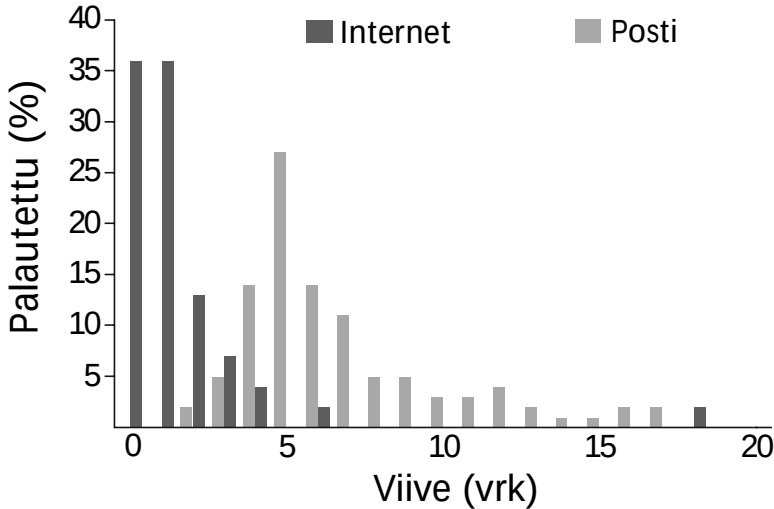
Myös valtion mailla Metsähallitus kiintiöittää kanalintusaaliin kesän kolmiolaskentatulosten pohjalta. Metsähallituksen lupa-alueille on jo useana vuonna tarjottu ajankohtaista tietoa kiintiölaskelmien pohjaksi.

Kesällä 2004 kokeiltiin Pohjois-Karjalassa kolmiolaskennan lievää aikaistamista. Kokeilun tulos oli rohkaiseva ja osoitti, että kolmiolaskennan tuloksista voidaan internetin kautta tiedottaa riittävän nopeasti. Aika on kuitenkin rajallinen, sillä viimeinen tilaisuus vaikuttaa syksyn kanaintumetsästyksen mitoittamiseen on metsästysseurojen kesäkokouksissa. Pohjois-Karjalan viimevuotisen kokeilun rohkaisemina laajensimme aikaistetun kolmiolaskennan koko maahan. Laskenta-aika kattaa edelleen koko elokuun, mutta laskennat toivottiin tehtävän heti elokuun alussa eli kymmenenteen päivään mennessä.

Laskentatulosten käsittely tutkimuslaitoksessa ei ole ongelma. Palautetut laskentalomakkeet kyetään helposti käsittelemään aina saman päivän aikana. Palautettujen laskentalomakkeiden lukumäärä ei ole milloinkaan ylittänyt kahtasataa työpäivää kohti, eikä tämän määrän käsittely aiheuta ongelmia. Tulosten julkaiseminen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kotisivuilla on melko pitkälle automatisoitu. Tuoreet tunnuslukutaulukot syntyvät lähes automaattisesti tuloslaskennasta, ja niiden vieminen internet-sivuille käy vaivatta. Tulokset ovat kaikkien nähtävissä 10 minuutin kuluttua tallennusvaiheen päättymisestä.

Matka viivästyttää

Viime vuoden kokeilu osoitti, että viive laskenta- ja palautuspäivän välillä on aikataulun kannalta keskeinen. Silloin kirjeet matkasivat Helsinkiin keskimäärin hieman yli viisi päivää. Tulospalvelun nopeuttamiseksi tulisikin olla mahdollista palauttaa laskentatulokset suoraan internetin kautta. Lomakkeiden palautustoiminto oli mutkaton lisätieto kotisivuillemme, ja teimme yksinkertaistetun verkkolomakkeen, johon oli linkki suoraan avaussivulta. Lomakepalautus oli täysin avoin, kenen tahansa käytettävissä, ja palautetun lomakkeen oikeellisuus tarkistettiin vain kolmion tunnisteesta ja yhteyshenkilön nimestä. Verkkopalvelun kautta palautettiin noin 50 lomaketta eli vain kuutisen prosenttia kaikista. Menettely on ylivoimaisesti nopea. Kuvassa 2 verrataan palautusviivettä internetin ja postin välillä. Postissa kirje viipy keskimäärin yli kuusi päivää, kun internetin kautta tulokset olivat käsittelyssä vuorokaudessa. Hitaimmillaan postipalautus vei liki kaksi viikkoa, mutta 90 % lomakkeista oli perillä kahdeksassa päivässä. Yleensä postin kulku on

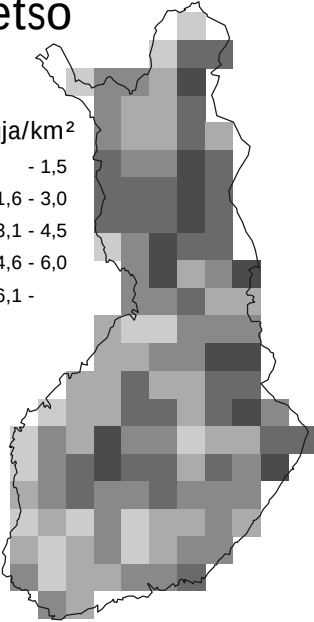
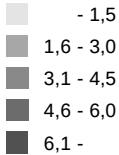
Kuva 2. Riistakolmioiden laskenta- ja palautuspäivien väliset viiveet internet- ja postipalautuksessa elokuussa 2005.

ollut nopea ja luotettava, mutta viikolla 33 ja siitä eteenpäin esiintyi yllättäviä viiveitä. Vastauslähetykset matkasivat usein kaksi päivää Helsingissä Pasilan ja Viikin välillä, mikä johti tälle vuodelle lähes vuorokauden pitempään keskimääräiseen palautusaikaan viime vuoteen verrattuna. Elokuun 10. päivänä käytettävissä oli vain sadan riistakolmion laskentatulokset. 15.8. rikkoutui 200 kolmion raja, ja 400:aan päästiin vasta 18.8. Palautus verkkopalvelun kautta olisi vain lievästi nopeuttanut tulokertymää, sillä mikään ei muuta sitä tosiasiaa, että kolmioita laskettiin eniten vasta viikonloppuna 13.–14.8. (kuva 1).

Riistakolmiolaskennan aikaistaminen ei kaikilta osin täyttänyt siihen asetettuja odotuksia, eikä riittävän luotettavia ja kattavia laskentatuloksia saatu elokuun puoleen väliin mennessä. Tarvittavat työkalut nopeaan ja luotettavaan tulospalveluun ovat kuitenkin olemassa. Asiaa on jatkossa edistettävä ja kehitettävä entistä ponnekkammin. Näyttää siltä, että tieto kokeilusta meni perille heikonlaisesti, vaikka tästä kartta- ja lomakelähtöksen saatekirjeessä kerrottiin.

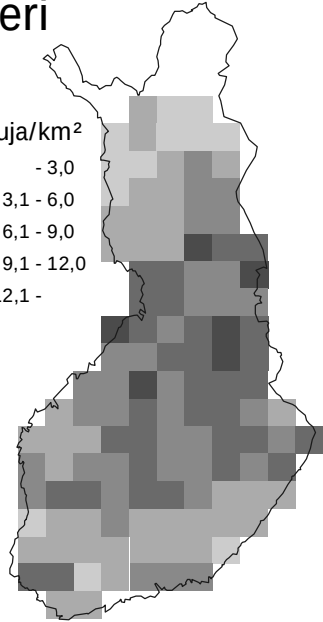
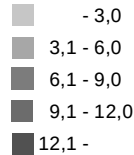
Metso

Lintuja/km²

Teeri

Lintuja/km²

Kuva 3. Metson ja teeren keskimääräinen tiheys (yksilöä/km² metsämaata) 50 x 50 km:n ruuduittain elokuussa 2005.

Metso

Metson korkeimmat aluekohtaiset keskitiheydet havaittiin Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa sekä toisaalta pohjoisessa Kainuussa ja Lapissa (taulukko 1). Alhaisimpia aluetiheyksiä todettiin Pohjanmaalla, missä metsotiheydet ovat jo monena vuonna olleet alhaiset. Tämä on hämmästyttävää, sillä vielä kymmenkunta vuotta sitten Pohjanmaa oli Suomen vahvaa metsoaluetta. Metsotiheys koheni edellisvuodesta pääosassa Suomea. Kannankasvu oli vahvinta laajalla yhtenevällä alueella Keski- ja Itä-Suomessa. Missään osassa maata metsokanta ei vähentynyt edellisvuodesta (kuvat 3 ja 5).

Metsokannan tuottavuuden tunnusluvut olivat selvästi keskimääräistä paremmat, yhtä lailla keskimääräinen poikuekoko ja poikueellisten naaraiden osuus kaikista naaraista kuin poikasten osuus kaikista havaituista yksilöistä. Vahvat, jopa yli 40 prosentin kannankasvut eivät kuitenkaan voi selittyä yksistään hyvällä poikastuotolla. Merkille pantavaa on, että säilyvyys

(elokuun 2005 laskennassa havaittujen aikuisten lintujen osuus elokuussa 2004 havaittujen kaikkien metsojen määrästä) oli riistakolmiojakson korkein kahdeksan riistanhoitopiirin alueella (yhtenäinen alue Keski- ja Itä-Suomessa).

Teeri

Koko maan teerikanta oli hieman edellisvuotista suurempi. Korkeimmat alueelliset keskitiheydet kolmioalueilla havaittiin keskisestä Suomesta Oulun korkeudelle ulottuvalla alueella (kuva 3, taulukko 2). Pääosassa riistanhoitopiirejä elokuun 2005 keskitiheys oli suunnilleen riistakolmiojakson

Taulukko 1. Metson tiheys, kannanmuutos edellisvuodesta, poikas-osuus sekä poikuekoko riistanhoitopiireittäin elokuussa 2005. Kannanmuutos on ilmaistu + ja – -merkein ($\pm$ muutos <15 %, + ja – muutos 15–30 %, ++ ja – – muutos >30 %).

<i>Riistanhoitopiiri</i>	<i>Tiheys Lintuja/km²</i>	<i>Poikas- osuus (%)</i>	<i>Poikue- koko</i>
<i>Etelä-Häme</i>	2,7 ++	26	2,8
<i>Etelä-Savo</i>	3,7 ++	39	3,7
<i>Keski-Suomi</i>	5,7 ++	48	3,8
<i>Kymi</i>	3,9 +	30	3,4
<i>Lappi</i>	4,7 $\pm$	43	3,5
<i>Oulu</i>	3,5 $\pm$	52	3,6
<i>Pohjanmaa</i>	1,9 $\pm$	49	4,7
<i>Pohjois-Häme</i>	4,2 ++	35	2,7
<i>Pohjois-Karjala</i>	5,5 ++	56	4,6
<i>Pohjois-Savo</i>	2,2 ++	44	3,1
<i>Ruots. Pohjanmaa</i>	1,7 –	..	..
<i>Satakunta</i>	2,2 $\pm$	44	3,4
<i>Uusimaa</i>	3,0 $\pm$	34	3,3
<i>Varsinais-Suomi</i>	3,0 $\pm$	70	3,5
<i>Kainuu</i>	4,5 ++	54	4,1

(1989–2005) keskiarvon tuntumassa; Lapissa kanta oli selvästi pitkäaikaikeskiarvon yläpuolella ja Pohjanmaalla sen alapuolella (kuva 6). Edellisvuoteen verrattuna teerikanta vahvistui Etelä- ja Keski-Suomessa, nimenomaan länsirannikolla. Mielenkiintoista on, että tämä alue ei ole juuri päällekkäinen metson vahvimman kannankasvun alueen kanssa. Teeri ei olennaisesti vähentynyt missään osassa Suomea.

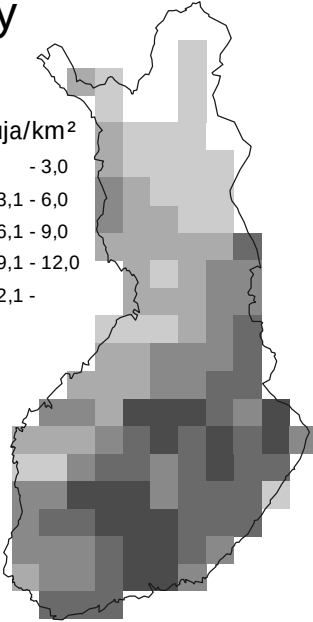
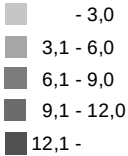
Teeren poikastuoton tunnusluvut olivat piireittäisten pitkäaikaikeskiarvojen luokkaa ilman kovinkaan selviä alueellisia piirteitä. Merkittävää kuitenkin on, että teeren säilyvyys edellisvuodesta on ollut riistakolmiojakson paras lounaisten riistanhoitopiirien alueella, juuri siellä missä teerikanta vahvistui edellisvuodesta voimakkaimmin.

Taulukko 2. Teeren tiheys, kannanmuutos edellisvuodesta, poikas-osuus sekä poikuekoko riistanhoitopiireittäin elokuussa 2005. Kannanmuutos on ilmaistu + ja – merkein ($\pm$ muutos $<15\%$, + ja – muutos $15\text{--}30\%$, ++ ja – – muutos $>30\%$).

<i>Riistanhoitopiiri</i>	<i>Tiheys Lintuja/km²</i>	<i>Poikas- osuus (%)</i>	<i>Poikue- koko</i>
<i>Etelä-Häme</i>	3,9 ++	27	2,8
<i>Etelä-Savo</i>	6,1 $\pm$	35	3,8
<i>Keski-Suomi</i>	10,3 ++	58	5,3
<i>Kymi</i>	3,8 $\pm$	23	3,3
<i>Lappi</i>	4,0 $\pm$	48	3,7
<i>Oulu</i>	9,1 $\pm$	62	4,8
<i>Pohjanmaa</i>	4,9 ++	49	3,9
<i>Pohjois-Häme</i>	7,6 –	34	3,5
<i>Pohjois-Karjala</i>	9,2 +	56	4,4
<i>Pohjois-Savo</i>	10,0 +	48	4,1
<i>Ruots. Pohjanmaa</i>	6,9 $\pm$	24	4,0
<i>Satakunta</i>	5,5 ++	53	4,8
<i>Uusimaa</i>	7,0 +	31	3,5
<i>Varsinais-Suomi</i>	7,6 ++	52	5,2
<i>Kainuu</i>	11,5 $\pm$	65	4,5

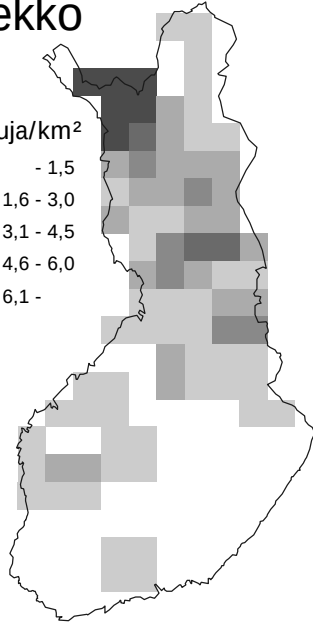
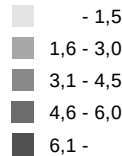
Pyy

Lintuja/km²

Riekko

Lintuja/km²

Kuva 4. Pyy:n ja riekon keskimääräinen tiheys (yksilöä/km² metsämaata) 50 x 50 km:n ruuduittain elokuussa 2005.

Pyy

Suomen pyykanta vahvistui edellisvuodesta metson tapaan, noin 30 %, kaikkein selvimmin Etelä- ja Keski-Suomessa. Missään päin Suomea pyy ei vähentynyt mainittavasti. Riistanhoitopiirikohtaiset aluekeskiarvot, yli 10 yksilöä metsänelökilometrillä, muodostavat yhtenäisen alueen Etelä-, Keski- ja Kaakkois-Suomessa (kuva 4, taulukko 3). Koko maan pyykanta on runsaat 10 % suurempi kuin riistakolmiojaksolla keskimäärin. Pohjanmaalla, Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa kanta on pitkäaikaiskeskiarvon alapuolella, kaikkialla muualla keskiarvon yläpuolella (kuva 7).

Pyy:n poikastuoton ja säilyvyyden tunnusluvut olivat pitkäaikakeskiarvoja paremmat lähes koko maassa. Riistakolmiojakson korkeimmat poikasuudet kirjattiin Uudellamaalla ja Kainuussa ja korkeimmat säilyvyydet Etelä-Savossa, Ruotsinkielisellä Pohjanmaalla ja Satakunnassa.

Taulukko 3. Pyyn tiheys, kannanmuutos edellisvuodesta, poikasosuus sekä poikuekoko riistanhoitopiireittäin elokuussa 2005. Kannanmuutos on ilmaistu + ja – -merkein ($\pm$ muutos $<15\%$, + ja – muutos $15-30\%$, ++ ja – – muutos $>30\%$).

<i>Riistanhoitopiiri</i>	<i>Tiheys Lintuja/km²</i>	<i>Poikas- osuus (%)</i>	<i>Poikue- koko</i>
<i>Etelä-Häme</i>	10,4 +	48	3,8
<i>Etelä-Savo</i>	10,7 ++	39	3,9
<i>Keski-Suomi</i>	12,4 ++	50	4,3
<i>Kymi</i>	11,0 ++	40	3,4
<i>Lappi</i>	2,8 ++	51	4,0
<i>Oulu</i>	4,5 $\pm$	60	4,8
<i>Pohjanmaa</i>	3,9 ++	45	4,8
<i>Pohjois-Häme</i>	17,3 +	48	4,3
<i>Pohjois-Karjala</i>	9,9 ++	51	4,1
<i>Pohjois-Savo</i>	13,4 +	53	4,4
<i>Ruots. Pohjanmaa</i>	6,2 ++	38	3,3
<i>Satakunta</i>	8,0 ++	37	4,0
<i>Uusimaa</i>	12,5 ++	55	4,5
<i>Varsinais-Suomi</i>	5,4 – –	14	2,5
<i>Kainuu</i>	8,0 $\pm$	64	4,8

Riekko

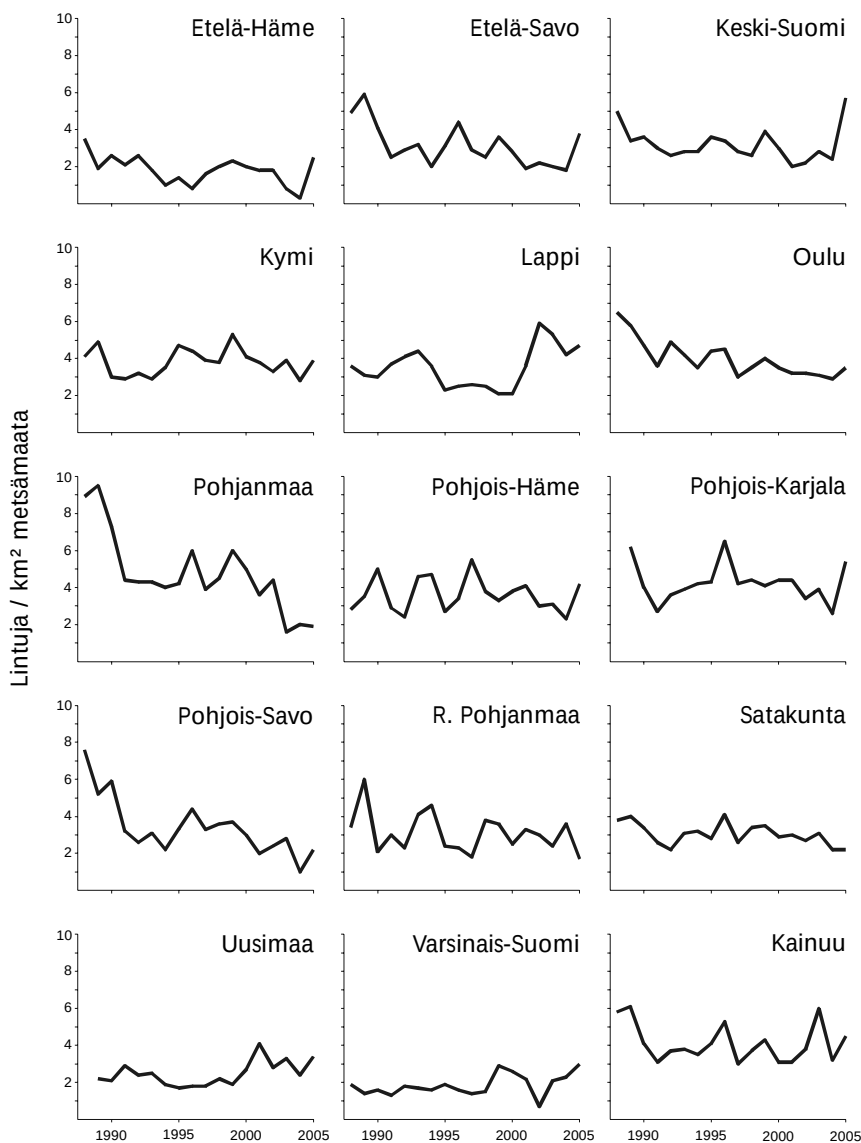
Jos muiden kanalintujen kannat menestyivät mainiosti edellisvuotiseen verrattuna, samaa ei voi sanoa riekosta (taulukko 4). Kolmiotulosten mukaan maan kokonaiskanta pienentyi edellisvuodesta lähes 30 %. Kehitys oli suhteellisen yhtenäinen riekon varsinaisella esiintymisalueella Pohjois-Suomessa. Lapin osalta tätä osattiin odottaakin, sillä siellä riekolla on ollut peräkkäin useita hyviä vuosia (kuva 8). Viime vuoden pienentyneet poikuekoot ennakoivat taantumaa. Riekon poikastuotto, varsinkaan Lapissa, ei ollut kuitenkaan erityisen huono, mutta lintujen säilyvyys edellisvuodesta oli todella keuhno. Lapin ja Oulun säilyvyysluvut olivat selvästi koko riista-kolmiojakson alhaisimmat.

Taulukko 4. Riekon tiheys, kannanmuutos edellisvuodesta, poikas-osuus sekä poikuekoko Lapin, Oulun ja Kainuun riistanhoitopiireissä elokuussa 2005. Kannan muutos on ilmaistu + ja – merkein ($\pm$ muutos <15 %, + ja – muutos 15–30 %, ++ ja – – muutos >30 %).

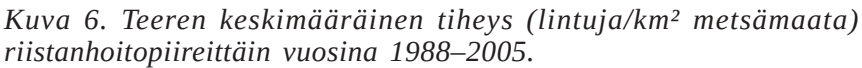
<i>Riistanhoitopiiri</i>	<i>Tiheys Lintuja/km²</i>	<i>Poikas- osuus (%)</i>	<i>Poikue- koko</i>
<i>Lappi</i>	3,5 – –	65	5,3
<i>Oulu</i>	0,7 – –	51	5,0
<i>Kainuu</i>	1,7 $\pm$	61	5,7

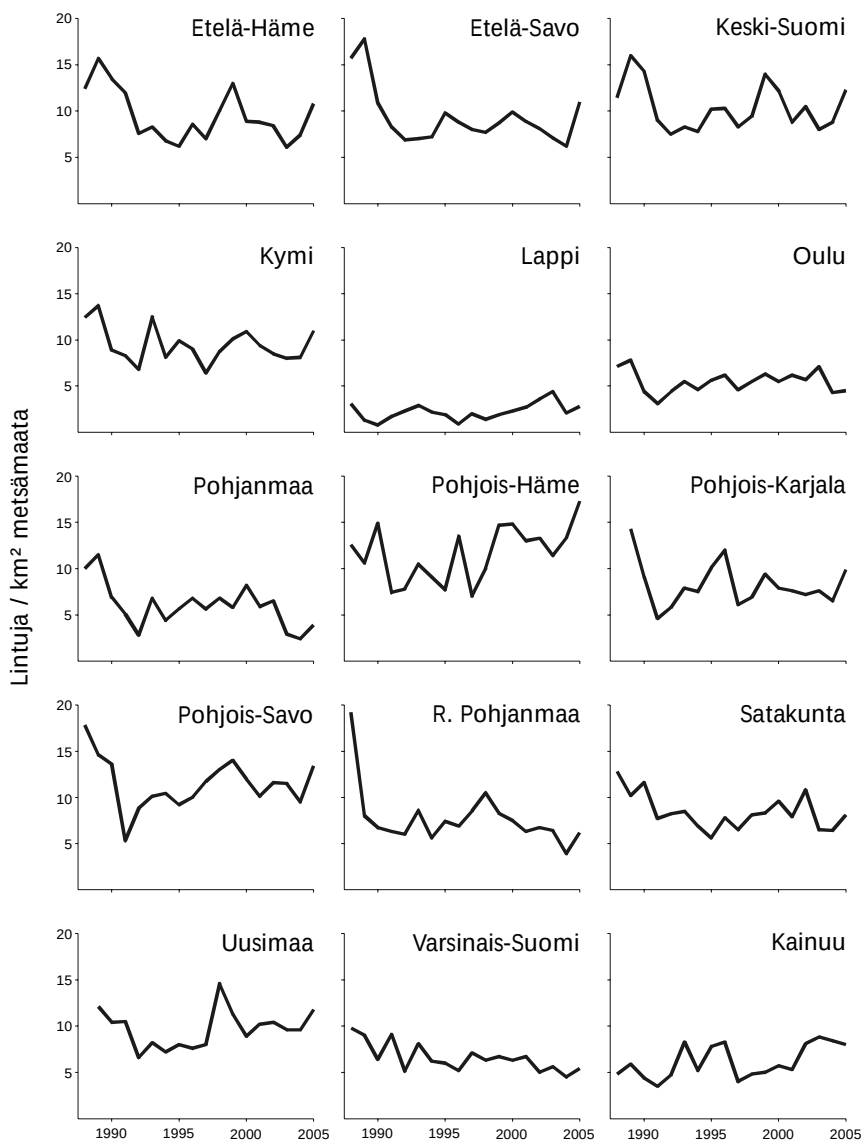
Metsästys syksyllä 2005

’Vanhaan hyvään aikaan’, kun kanalintukannat vaihtelivat suhteellisen säännönmukaisesti ja syklistä, riistantutkimuksella oli edellytykset antaa selvät suositukset kestävän metsästyksen enimmäismääräksi. Yksinkertaistaen: nuorten lintujen määrä ja osuus lintukannassa vaihteli kannanvaihteluaallon vaiheesta riippuen, ja metsästyksen tulee kohdistua nuoreen ikäluokkaan. Syklisyyden epäsäännöllistyttyä näitä edellytyksiä ei ole käytännössä ollut 1990-luvun alkupuolen jälkeen. Kolmiolaskennassa nyt todettu hyvä poikastuotanto antaa kuitenkin mahdollisuuden kohtuulliseen metsästysverotukseen. Metson, teeren ja pyyn poikasosuudet ovat selvästi suuremmat kuin riistakolmiokaudella keskimäärin ja riekollakin keskimääräinen. Itse asiassa metson ja teeren koko maan poikasosuuskeskiarvot ovat korkeimmat sitten syksyn 1988 ja pyyn poikasosuus koko riistakolmiojakson korkein. Näistä lähtökohdista metsästyksen enimmäismäärä voisi olla 8–10 % lintukannasta. Metson osalta Etelä-Suomessa on syytä pitäytyä alhaisemmassa verotuksessa, sillä erinomaisesta poikastuotosta huolimatta kannan perustiheys on suhteellisen alhainen. Myös riekon aleneviin kantoihin pohjoisessa tulisi soveltaa kevyempää verotusta.

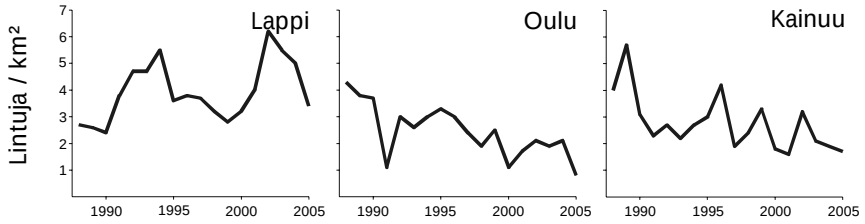

Kuva 5. Metson keskimääräinen tiheys (lintuja/km² metsämaata) riistanhoitopiireittäin vuosina 1988–2005.

Kuva 7. Pyynti keskimääräinen tiheys (lintuja/km² metsämaata) riistanhoitopiireittäin vuosina 1988–2005.

Kuva 8. Riekon keskimääräinen tiheys (lintuja/km² metsämaata) Lapin, Oulun ja Kainuun riistanhoitopiireissä vuosina 1988–2005.